A mérnök, aki bejárta a világot

Hugh John Lofting 1886. január 14-én született az angliai Maidenheadben. Édesapja ír, édesanyja angol családból származott. Gyermekkora óta érdeklődött a természet és az állatok iránt, de eleinte nem írói pályára készült: építőmérnök szeretett volna lenni.

A derbyshire-i Mount St Mary's College után a **Massachusetts Institute of Technology** hallgatója volt az Egyesült Államokban, majd Londonban folytatta tanulmányait. Mérnöki munkája messzire vitte: Kanadában földmérési feladatokat végzett, Nyugat-Afrikában vasútépítéshez kapcsolódó munkán dolgozott, 1912-ben pedig Kubában vállalt állást.

Ugyanabban az évben az Egyesült Államokba költözött, feleségül vette Flora Smallt, és az írás felé fordult. Az addig megismert tájak és különböző kultúrák későbbi kalandtörténeteihez is bőséges képzeletbeli útravalót adtak.

A háborús levelekből született Dolittle doktor

Az első világháború idején Lofting a brit hadsereg **Irish Guards** alakulatában szolgált. A fronton szerzett élményekről nem akart nyomasztó beszámolókat küldeni két gyermekének, Elizabethnek és Colinnak. Ehelyett saját rajzaival kísért történeteket kezdett írni nekik.

Leveleinek főszereplője egy különc, jószívű orvos lett, aki képes megtanulni az állatok nyelvét. Az ötlethez a háborúban látott lovak és öszvérek szenvedése is hozzájárult. Loftingot mélyen foglalkoztatta, hogy az emberekkel együtt dolgozó állatok kiszolgáltatottságára milyen kevés figyelem jut.

1917-ben megsebesült, később leszerelték. A család a háború után az Egyesült Államokban, Connecticut államban telepedett le. A gyerekeknek szánt levelek ekkorra már egy egész mesevilág alapját jelentették.

Egy orvos, akit az állatok is megértenek

1920-ban jelent meg az első kötet, a *The Story of Doctor Dolittle* (magyarul többek között *Doktor Dolittle és az állatok* címmel ismert). A történetben John Dolittle, Puddleby különc orvosa fokozatosan az állatok gyógyításának szenteli az életét. Ebben nem csupán a jó szándék segíti: Polinézia, a papagáj az állatok beszédére is megtanítja.

Dolittle körül hamar összegyűlik a szerethető, de olykor meglehetősen önfejű társaság: **Dzsip kutya, Dab-Dab kacsa, Göb-Göb malac, Tu-Tu bagoly** és sok más szereplő. A doktor számára az állatok megértése nem csodamutatvány, hanem felelősség: ha meghallja, mit mondanak, többé nem tehet úgy, mintha nem lennének saját szükségleteik.

Lofting könyveit maga is illusztrálta. Rajzai ugyanazzal a játékos kíváncsisággal közelítenek a szereplőkhöz, mint a történetek: a különös állatok mellett gyakran a mindennapi apróságok a legemlékezetesebbek.

Siker, díjak és új történetek

Az első kötetet 1922-ben követte a *The Voyages of Doctor Dolittle* (*Dolittle doktor utazásai*). Ez a mű **1923-ban elnyerte a Newbery-érmet**, az amerikai gyermekirodalom egyik legjelentősebb elismerését.

A sorozat további részeiben a doktor leveleket kézbesít, cirkuszi és állatkerti kalandokba keveredik, sőt a Holdra is eljut. Lofting azonban nem kizárólag Dolittle történeteit írta: gyermekkönyvei és versei között szerepel a *The Story of Mrs. Tubbs* (1923), a *Porridge Poetry* (1924) és a *The Twilight of Magic* (1930) is.

Mit őriztek meg a történetek – és mit kell ma másként olvasnunk?

Dolittle doktor történeteinek legmaradandóbb gondolata az, hogy **az odafigyelés megváltoztatja a kapcsolatainkat**. Aki a legkisebb élőlényre is kíváncsi, másként tekint a világra. Ez a szemlélet Lofting könyveinek ma is szerethető része.

A korabeli történetek ugyanakkor nem mentesek a 20. század elejének gyarmati szemléletétől és a ma joggal kifogásolt, rasszista ábrázolásoktól. Ezért az eredeti kiadások és a később átdolgozott változatok egyes részletei eltérnek. A klasszikus művek értékét nem csökkenti, ha a történelmi környezetüket is ismerjük, és a vitatható részeket kritikusan olvassuk.

Hugh Lofting **1947. szeptember 26-án, 61 éves korában** hunyt el Kaliforniában. Dolittle doktornak azonban újabb és újabb olvasói lettek – köztük azok is, akik először a Mesefarmon

találkoznak az állatok nyelvén beszélő orvossal.

Olvasnivaló a Mesefarmon

Doktor Dolittle és az állatok

A Mesefarmon a történet négy egymást követő részben olvasható:

1. Első rész – Puddleby
2. Második rész – Az állatok beszéde
3. Harmadik rész – Újabb pénzgondok
4. Negyedik rész – Üzenet Afrikából

Felhasznált életrajzi és irodalomtörténeti források:

- Oxford Dictionary of National Biography – Lofting, Hugh John
- Pan Macmillan – Hugh Lofting, szerzői életrajz
- Penguin Random House – Hugh Lofting
- American Library Association – The Voyages of Doctor Dolittle, Newbery Medal (1923)
- MIT Libraries – The Story of Doctor Dolittle: az eredeti kiadás és későbbi átdolgozások

---

Forrás és online változat

Forrás: Mesefarm.hu

Az eredeti online anyag a QR-kód segítségével érhető el.

Ez a PDF a Mesefarm nyomtatóbarát változata. A QR-kód az eredeti online cikkhez vezet, ahol a kapcsolódó tartalmak és frissítések is elérhetők.

Online változat
